

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 8 K na leto. (Za Nemčijo 10 K, za Ameriko in druge tuje države 12 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 50 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Sveti in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 33.

V Ljubljani, dne 15. avgusta 1918.

Leto XXXI.

Demokracija in avtoriteta.

(Dalje.)

Republika.

Drugi način vladati državo je republika ali ljudovlada. Ta se loči od monarhije poglavitno v tem, da nima stalno obloženega vladarja, ampak osebo vladarjevo določi volitev za krajšo ali daljšo dobo. Amerikanski predsedniki so voljeni na tri leta, predsednik francoske ljudovlade pa na sedem let. Volilno pravico imajo vsi polnoletni državljani ali pa samo nekateri; potem delimo tudi republiko v aristokratsko ali plemiško, kjer imajo samo nekateri krogi volilno pravico, in v demokratično, kjer voli ves narod svojega vladarja. Taka je ameriška republika Zedinjenih držav, kjer res voli ljudstvo naravnost svojega predsednika, ta bi se torej lahko imenovala ljudska republika. tej nasproti stoji parlamentarna republika, kjer volita predsednika republike obe zbornici v skupni seji.

Oblast izvoljenega predsednika republike je dokaj različna. Tako ima predsednik Zedinjenih držav Wilson jako veliko oblast vladati, gotovo večjo kot jo ima angleški kralj, kar se zdaj posebno kaže v vojski, ko gospodari kot kak diktator ali samodržec. Nasproti pa ima francoski predsednik jako majhno oblast, ker so si ministri in parlament pridržali glavno moč.

Posebne vrste so države, ki so nastale na razsulu ruske države. Velika Rusija je »republika sovetov« brez predsednika; ministri so obenem tudi vladarji, ter se imenujejo sami sebe »ljudske komitaje«, hočejo s tem izraziti, da je pravi vladar rusko ljudstvo, oziroma izvoljeni sovetje. — Ukrajina je tudi republika s početka brez predsednika, zdaj

pa so ji dali Nemci vladarja v osebi hetmana Skoropadskega. — Kako se bo razvila Poljska, še ni gotovo. Zdaj ima tri vladarje, katere so jim postavili Nemci. Večina poljskih ljudi je za monarhijo, nekateri so za republiko; deželni zbor bo končno določil način ustave in vladavine.

Monarhija ali republika?

Večkrat se o tem piše in govori. Kateri način vladavine je boljši; eni hvalijo monarhijo, drugi pa republiko. Kdo ima prav? Samo posebi se to ne da določiti, eno kot drugo more biti dobro pa tudi slabo. Kaj nas uči zgodovina? Zgodovina potrjuje isto resnico, ker nam kaže dobro in slabo monarhijo in republiko. Tudi cerkev se ni odločila enostransko za eno ali drugo. Res pa je, da je v kakem slučaju boljša monarhija, v drugem pa republika. Modrih mož naloga je, da to določijo.

S početka so nastajale monarhične države, ker so se razvile največkrat iz zadruge ali plemena, ki so naravno imeli monarhičen ustroj. Starešina ali kralj je bil vir vsega prava, ko še ni bilo pisanih postav. Zato je moral biti na čelu države mož, ki je po starosti in modrosti prekašal druge, da je znal vse pravično deliti darila in bremena. Tak mož je bil res avtoriteta, priznane veljave. Prve države so bile sploh majhne, na eno mesto in njegovo okolico umerjene. Za vladanje tako majhne države je pač zadoščal en pameten in pošten mož. Ko so sčasom nastale velike države, so kralji že imeli svoje ministre in svetovalce ter svoje namestnike po pokrajinah. Premaganim narodom so naložili davek, pa so jim pustili za enkrat lastne domače vladarje. Prve svetovne države asirsko-babilonska, egiptska, perzijska in grška so bile monarhije; rimska velesila je bila najprvo republika, pa se je pozneje preobnavala v cesarstvo.

Krščanska Evropa je imela tudi sprva monarhistične države, šele v srednjem ve-

ku se pokaže prva republika. V naših časih se pa število republik hitro množi, ker puniti in upori navadno rode republike. Zadnja leta so nastale republike v Braziliji in Meksiki, tako se zdaj v Ameriki same republike. V Evropi je Francoska prevrgla monarhijo in vpeljala republiko leta 1870. po nesrečni vojski z Nemci. Španija je pregnala kraljico Izabelo in je bila en čas republika, pa zdaj ima zopet monarhijo. Portugalci so umorili kralja in proglasili republiko l. 1912. Stara Kitajska je cesarja odstavila in ustanovila republiko leta 1913. Mogočna Rusija je sredi vojske z uporom strmoglavila monarhijo in vpeljala republiko leta 1916.

Močne republikanske stranke so tudi v Italiji in Španiji in povsod tam, kjer imajo socialisti številne pristaše in delavne organizacije. Tudi framasoni delajo na republiko, kjer imajo velik vpliv na vlado kakor v Italiji in na Ogrskem, tam je povsod nevarnost, da porabijo prvo priložnost za upor in odpravo monarhije.

Dasi se ne more splošno trditi, da je boljša monarhija kot republika, vendar je večkrat jasno, da ima monarhija prednost. V taki državi, ko je Avstro-Ogrska danes, je gotovo monarhija na mestu, ker je cesar kot oče sredi svojih narodov, ki skrbi z ljubeznijo za vse narode enako, kakor skrbi oče v rodini za vse svoje otroke enako. Pri naših razmerah mora imeti vladar poleg te očetovske ljubezni do vseh narodov tudi veliko modrost in železno doslednost, da izpelje enakopravnost svojih narodov.

Svetovna vojska.

Na francoskem bojišču se bitka z vedno večjo srditostjo nadaljuje. Francoski ofenzivi, kateri so se Nemci umaknili od reke Marne na reko Aisno, je sledila dne 8. avgusta angleška ofenziva med rekama Ancro in Avro, to je bolj proti severu od

bojišča francoske ofenzive. Tudi tukaj se je našim sovražnikom posrečilo, da so prisilili Nemce k umiku. Angleži so prišli celo do artiljerijskih postojank, gosta meglja je sovražniku pomagala, da se je približal nemškim črtam s svojim novim bojnim sredstvom, tanki, ki so naravnost pokosili prve nemške posadke. Nemci tudi svojih lahkih topov niso mogli pospraviti tako da so jih dobili Angleži okrog 200, število ujetnikov je tudi precejšnje. Svojo ofenzivo so Angleži potem razširili proti severu do reke Oise, vzeli mesto Montdidier, toda nemške rezerve so za enkrat ustavile njihovo prodiranje. Vsi ti boji pričajo o veliki premoči naših nasprotnikov, posebno vpliv amerikanske armade je očitviden in ta premoč bo vsak dan hujša in občutnejša. Sedaj vidimo, kako prav so imeli oni možje, ki so svarili pred vojno z Ameriko. Nemški admiral Holtzendorf, ki je zagotavljal nemški vladi, da bomo s podmorskimi čolni dosegli odločitev, je šel v pokoj, a posledica njegovega napačnega poročanja občutimo vedno bolj. Treznejši možje v Nemčiji prihajajo že do spoznanja, da z mečem in podmorskimi čolni ne dosežemo odločitev. Francozi so podelili svojemu vojskovodji Fochu, ki vodi to ofenzivo proti Nemcem, čast generalnega vojnega maršala v priznanje njegovih zaslug.

Na italijanskem bojišču so napadli Italijani, pomnoženi z Angleži in Francozi, naše postojanke med Canovo in Asiago, a smo jih z velikimi izgubami odbili. Italijani so zopet v strahu pred avstro-ogrsko ofenzivo in kličejo Amerikance na pomoč, ker s svojo lastno močjo ne dosežejo nikdar uspehov.

Na albanskem bojišču so se Italijani ustavili na črti Friri-Berat, drugih posebnih dogodkov tamkaj ni.

Rusija se spreminja v eno samo bojišče. Od severa prodirajo Angleži proti Petrogradu in Wologdi, ki leži ob železnici, katera vodi iz Sibirije v Petrograd. Odrezali bodo torej popolaoma boljševike od Sibirije. Na daljnem vzhodu so se Japonci izkrcali v Vladivostoku in hite po sibirski železnici na pomoč četam, ki stoje v Evropi ob reki Volgi in se bojujejo proti boljševikom, katerih moč gre h koncu. V južni Rusiji, v Kavkazu, so Angleži zasedli mesto Baku ob Kaspijskem morju. Ne bo dolgo, ko dobimo na vzhodu eno samo fronto.

Mesto k miru se bližamo novim bojem. Iz govorov sovražnih državnikov spoznamo da ne moremo še misliti na skorajšen mir. Kdor zmaguje, noče vedeti o miru, to je znamenje današnjega časa.

Politični obzornik.

Kakor jim kaže!

Ministri počivajo. Odšli so z Dunaja na deželo, da se oddahnejo in okrepe na svežem zraku za jesen. Le ministrski predsednik dr. Hussarek se tudi v pasjih dnevih trudi v potu svojega obraza za »spravo« avstrijskih narodov.

Nemci neprestano frče okrog nje, kot zli duhovi. Sodišče v Trutnovu jim je

še vse prunalo. Menda zahtevajo za Češko še nadaljnih upravnih novotarij, tako da bo jeseni že jasno, kako bo končno razdeljena Češka med Nemce in Čehe, besno pa odklanjajo vsako spremembo na Koroskem, Štajerskem, Moravskem itd. Svetujejo, naj dr. Hussarek še bolj trdo stopi čelom in Jugoslovanom na prste. Posebno jih sedaj mika, da bi prekršili imuniteto ter na ta ali oni način onemogočili delovanje našim političnim voditeljem in drugim narodnim zastopnikom. Sploh na vse mislijo, seveda sebi v prid, samo to jim ne gre v glavo, da bi dali Čehom in Jugoslovanom le trohico pravice. Avstrijo hočejo vzeti edino oni v zakup po znanem pravilu: Avstrijsko je samo to, kar je nemško.

Nemčurško nemški listi pridno pomagajo obkladati s framasoni, veleizdajalci, s podaljševalci vojske vsakogar, kdor zmaguje nad tem zakupom.

S Poljaki ima dr. Hussarek srečo. Listi pišejo, da se je že pogodil z njimi. Poljaki bodo zanj govorili, pisali in glasovali, dr. Hussarek pa za plačilo 1. ne bo v Galiciji ničesar spremenil brez pritrdila Poljskega kola, 2. bo skušal pridobiti Poljakom nazaj holmsko pokrajino, ki po brest-litovski pogodbi pripada Ukrajini, 3. bo izpeljal vse gospodarske zahteve Poljskega kola.

Tako so poljski zlahčiči zopet vsi srečni, da spet drže z ministri. Ukrajinci pa se kisto drže in premišljajo, kake uspehe so dosegli s svojo kramarsko politiko, kakršno nam tako zelo priporočajo »Novice«. Z vlado so držali, zato so sedaj dobili brco, ker je vlada obljubila Poljakom v Galiciji to, kar je Ukrajincem v največjo škodo. Prej so bili Ukrajinci na vrhu, zdaj so Poljaki. Nemškim ministrom je pač samo za to, da oni dobro »ven« pridejo, drugi pa vsakokrat manj kupi, kot je pa ministrom prodal, kar dokazuje tudi vsa dr. Šusteršičeva politika, ko nas imajo ob koncu dvajsetletnega njegovega delovanja kljub premnogim obljubam in koncesijam Nemci bolj v krempljih kot pa prej. V naših razmerah moremo samo reči: »Ali vse ali pa nič!« Zakaj kdor ne odneha, ta dobi! Neizprosni boj za celo deklaracijo je vrgel Clani-Martinica, je podrl dr. Seidlerja, obdobil dr. Hussareka, a večno to ne more iti. Enkrat mora zdrava pamet zmagati, rekoč: »Tu imate, da boste sitli!« Teda pozdravljena, habsburška Jugoslavija!

Dobrohotni sosedje.

Ogri se po načrtu srečno osamosvojujejo. Noben Nemec od posl. Teuffla pa do dr. Hussareka ne upa črhiniti niti besedice kake nevolje, temveč se ponižno nogaajo z Ogri, kako bi ogrske vojske izločili iz avstrijske armade ter jih združili v posebno ogrsko vojsko. Seveda kar smejo »gospodje« Mažari, tega ne smejo »hlapci« Slovani.

To dvojno mero so pokazali posebno nasproti Hrvatom. Sicer so jih povabili k pogajanjem, a menda bolj zaradi lepšega. Tu so Hrvati spoznali, da hočejo Ogri kar kratkomalo »pobasati« tudi vse Hrvate v ogrsko vojsko. Hrvati seveda s tem niso zadovoljni in so odločno odklonili pri po-

gajanjih in v parlamentu te najnovejše ogrske nakane proti hrvatskemu domobranstvu in hrvatski črni vojski. Končno odločitev so Ogri previdno odložili v upanju, da drugič zadenejo na ugodnejše postojanke. Kajne, lepi sosedje!

Dobro so se naučili.

O čemer so že dolgo govorili in pisali, se je vendar le uresničilo. Japonci prodirajo v Sibirijo. Seveda pri tem Japonska sveto zatrjuje, »da hoče ostati v trajnem prijateljstvu z Rusijo, spoštovati nedotakljivost ruskih dežela ter da se nikakor noče vmešavati v ruske notranje zadeve«. Svoje čete pošilja Japonska v Vladivostok menda samo zato, ker so jo poklicali Čehi in Slovaki na pomoč, in ker hoče Čehe rešiti pogina iz obče človeških ozirov. Imenitno! Dunajski časopis pravi o tem: Ali nismo tega, kar se nam oznanja iz daljnega vzhoda, že večkrat slišali? Kogar mika prodirati v deželo, s katero živi v miru, je še vedno zagotavljal »nedotakljivost dežele«, da so v sosednji deželi pristanišča, ki jih rabi zase, da stoje onkraj važne trdnjave, ki jih že zaradi lastne varnosti za bodočnost ni mogoče več vrniti, vse to se vedno izkaže šele tedaj, ko je dežela že zasedena. In da prodira v tujo deželo zato, ker stiskani prosijo pomoči, to tudi ni novo. Kdorkoli je hotel še prodirati, je še vedno slišal »klice po pomoči«.

Sibirija bo torej na lep način postala japonska na račun »onemoglega« suseda. Preljuba pravica, o! bje si doma? Naiprej so jo vili in stiskali v Evropi, zdaj so se tega naučili tudi na Japonskem. Povsod preganjata pravico le pest in sila. Ali tudi pest se bo obrabila in sila se bo izrabila, samo nevarnost je, da ne še knalul! Pomoz! Bog!

Italijanski letalci nad Dunajem.

Dne 9. avgusta so prišli italijanski letalci — bilo jih menda sedem — prvič do Dunaja. Leteli so nad Ljubljano v silni višini. Naši obrambni topovi so jih preganjali, toda niso ničesar zadeli. Letalci so leteli do Donave, in potem jim je ta reka kazala pot na Dunaj. Imajo izredno hitra in lahka letala, s katerimi prelete v eni uri 200 km (osebni vlak vozi navadno 30 km na uro). Tako jim je bilo mogoče, da so prišli iz Verone na Dunaj v poltretji uri. Na Dunaj niso nesli s seboj bomb, zakaj te so pretežke in bi jih ovirale pri dolgem in visokem poletu, pač pa so nabavili toliko več bencina in pa kakšnih 100.000 letakov različne vsebine, večinoma v nemškem jeziku. Letala so se spustila nad Dunajem do 300—200 m višine, izvajala razne »kunšti« ter metala letake, katere so Dunajčani z veliko marljivostjo pobirali, ter jih posebno potem, ko jih je policija zase rekvirirala, silno drago prodajali. Eden izmed letalcev pa je imel smolo. Pokvaril se mu je aparat ter se je moral spustiti poleg Dunaja na tla, kjer je, pa letalo takoj sežgal. Oba pilota, ki sta bila v letalu, sta brez sledu izginita, toda enega so že dobili.

Eden izmed letakov je imel sledeče bahško besedilo:

Spoznavajte Italijane! Če bi hoteli, bi lahko metali mnogo ton bomb na Vaše mesto, mi pa Vam pošiljamo samo pozdrave trikolore, trikolore svobode! Mi Italijani se ne bojimo z državljani, otroci, starci in ženami. Mi se bojimo z Vašo vladjo, s sovražnikom narodne svobode, z Vašo slepo zakrknjeno in okrutno vladjo, ki Vam ne more dati niti kruha niti miru in Vas vodi samo s sovraštvom in varljivimi upi. Dunajčani! Trdi se o Vas, da ste inteligentni; odkar pa ste oblekli prusko uniformo, ste padli na nivo berlinskega grobljana in ves svet se je obrnil proti Vam. Ali hočete nadaljevati vojno? Storite to, če hočete izvršiti samomor. Na kaj upate? Ali upate na odločilno zmagi, ki so jo Vam obljubili pruski generali? Njih odločilna zmagi je kakor kruh iz Ukrajine: Vi čakate in umirate predno pride. Dunajčani! Pomislite kaj Vas čaka! Živela svoboda! Živela Italija! Živela ententa!

Tedenske novice.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Iz načelstva S. L. S. Dosedanji načelnik S. L. S. prelat Andrej Kalan je načelstvo stranke odložil. Ko ga je novoizvoljeni odbor Kat. tisk. društva zopet izvolil za predsednika, je prelat Kalan izjavil, da smatra mestni načelnika stranke ter predsednika K. T. D. za nezdružljivi, in da bo zato načelstvo S. L. S. odložil. Načelniške posle S. L. S. bo do prihodnjega zbora zaupnikov vodil podnačelnik, državni poslanec dr. Lovro Pogacnik.

Osrednja pisarna S. L. S. začne v najkrajšem času poslovati. Tajniška dela je prevzel stolni vikar in urednik »Domoljuba« g. Franc Zabrta.

Ustanovitev Narodnega sveta se bo vršila v Ljubljani dne 16. avgusta. Narodni svet bo štel 52 članov in bo obsegal vse jugoslovanske dežele naše državne polovice. Vseslovenska ljudska stranka bo v svetu zastopana z 18 člani. Na S. L. S. na Kranjskem jih pride 7 in sicer so to: dr. Izidor Cankar, dr. Jos. Jerič, prelat Andr. Kalan, Jos. vitez Pogacnik, dr. Lovro Pogacnik, prof. Bogumil Remec, poslanec Karol Škuli. — Isti dan prispe v Ljubljano tudi celotni Jugoslovanski klub, veliko čeških, poljskih, hrvatskih in srbskih gostov. Drugi dan, dne 17. t. m. se bodo vršila važna posvetovanja zastopnikov slovanskih narodov v Avstriji; tudi Jugoslovanski klub bo imel skupno sejo. Sevnoslovanski gostje se pripeljejo v Ljubljano v petek zvečer z brzovlakom ob pol 7. uri. V nedeljo se izvrši v Št. Janžu na Dolenjskem odkritje Krekove spominske plošče. To bo cerkvena slovesnost, katere se bodo udeležili tudi vsi slovanski gostje. Vse zveste Slovence ob dolenjski progi pozivljamo, naj se zbero ob progi in posebej na kolodvorih, kjer naj pozdravljajo nimoideči vlak, da dokažemo svojim slovanskim gostom svojo ljubezen in gostoljubnost. V Št. Janžu bo takoj po dohodu vlaka sv. maša za pokojnega dr. Kreka,

govor bo imel mestni župnik gosp. Franc Finžgar, takoj po maši pa se bo slovesno odkrila Krekova spominska plošča.

Jugoslavija Jugoslovonom. Pod tem naslovom je izšla knjižica, ki razpravlja na poljuden in priprost način o bistvu in pomenu jugoslovanskega vprašanja. Knjižica obsega statistične podatke o številu Jugoslovancev, o velikosti jugoslovanske zemlje, prinaša kratke zgodovinske podatke, opisuje položaj, v katerem se nahajajo danes Jugoslavlani in vzroke, ki so dovedli do majniške deklaracije. Knjižica zaključuje z besedami pokojnega dr. Kreka: »Vi vsi, ki ste seme jugoslovanskega naroda, mislite le eno: Kako boste združeni vse svoje zmoglosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečevali naši jugoslovanski državi, za njen procvit in blagostanje!« Knjižica se prodaja v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena s poštnino vred 50 vin.

Dosledno. Češki poslanec Mastalka je edini izmed čeških poslancev, ki bi najraje vedno »glibal« z vladjo ter zraven dobival od nje brce. Podoben je našemu dr. Šusteršiču. Poslanec Mastalki so zato občine njegovega volivnega okraja izrekle nezaupnico in poslanec je dosledno in moško položil marš v roke svojih volivcev ter poslansko mesto odložil. Dr. Šusteršič tega še ni storil in tudi ne bo.

Ministrstvo za ljudsko zdravje je sedaj ustanovljeno. Po naših mislih bo prva naloga novega ministrstva, da dela za konec vojske, ker bo s tem brez dvoma najbolj poskrbelo za ljudsko zdravje.

Preki sod, ki je bil dne 15. maja t. l. razglašen na Kranjskem, štajerskem in Koroškem nad vojaškimi obrati in vojaškimi osebami, je zopet odpravljen.

Koroški poslanci Dobernik po rodu Slovenec, a velik sovražnik Slovencev, je umrl.

70 letni bivši pravosodni minister Hochenburger, ki je za časa svojega ministriovanja bičal Slovence s škorpionji, je tudi umrl.

DOMAČE NOVICE.

Častni član je postal presvetli knezoškof dr. A. B. Jeglič še v naslednjih občinah: Hrenovce, Ribnica, Kovor.

Tržaški škof postal tajni svetnik. Cesar je imenoval tržaško-koprškega škofa dr. Andreja Karlna za tajnega svetnika.

Katoliško tiskovno društvo, ki ima v lasti Katoliško tiskarno s književnico, Katoliško bukvarno in Ničmanovo prodajalno v Ljubljani, dalje tiskarno v Novem mestu in prodajalno Ilirijo v Kranju, je imelo dne 6. t. m. občni zbor. Pristaši dr. Šusteršičeve skupine so hoteli pri volitvah novega odbora dobiti društvo v svoje roke in s tem seveda tudi »Slovenca« in »Domoljuba«, pa niso dobili niti tretjino oddanih glasov. S tem je dosedanja politična smer pri »Slovenca« in »Domoljubu« zagotovljena.

Petdesetletnica. Dne 2. t. m. je praznoval c. kr. finančni revident g. Rihard Schumi v ožjem rodbinskem krogu petdesetletnico svojega rojstva. Pred kratkim je obhajal tridesetletnico svojega službovanja. Judaj pripada stari rodbini.

Za povečane slike hodi sedaj po Slovenskem neki agent v službi židovske tvrdke na Dunaju. Računa jih kar po 60 in več kron en

komad. Za judovski milijonarje nimamo denarja!

Umrli je na tirolski fronti 19letni Franc Gantar iz Rovt pri Logatcu.

Zopet eden. V Stanislavu je umrl v bolnišnici Kreševič Ivan, posestnik iz Račič. Nalezil je bolezen na rumunskem bojišču. Bil je priden in marljiv gospodar. N. v. m. p.

Napad na mestnega stražnika. Na Glincah pri Ljubljani je bil napaden mestni stražnik Demšar, ko se je vračal zvečer domov. Dobil so ga ob cesti nezvestnega, vsega v krvi. Najbrže so ga napadli tihotapci.

Strašen dan hude ure je bil 25. julij. Stražni nalivi, zlasti pa toča, so napravili nepregledno škodo prej že okrog Osojskega jezera, zdaj pa okrog St. Vida ob Glini. Trpeli so St. Donat, Krška dolina, Himelberg, Trg itd. — Isti dan je napravila toča neizmerno škodo po Velikovu in okolici. Posebno prizadete so občine Velikovec, Vovbre, St. Peter na Vašnjah in Ruda. Hudo so trpeli vsi sadeži.

Rop. V noči od 30. do 31. julija se je vračal okoli 11. ure posestnik Franc Drenik, po domače Čefidel, iz Prečne od neke kupčije iz Novega mesta. Na cesti, kjer pelje tudi pot iz hoste od Cegelnice, sta ga napadla dva neznanca moža ter mu nastavila takoj samokres na prsi in zahtevala denar. Izročil jima je svojo denarnico, v kateri je bilo približno 23.000 kron. Ta denar sta mu roparja vzela in odšla. Govorila sta slabo slovensko z laškim narečjem. Gotovo je, da sta ga čakala z namenom, da ga oropata.

Roparski napad. Posestnikov sin Anton Majcen iz Trate je te dni dobil kratek dopust, da obišče svoje starše. Ko je proti 1. uri jutraj prišel domov, je zapazil na dvorišču dva tuja moža, ki sta na vprašanje, kaj iščeta, zbežala. Majcen je tekel za njima. Naenkrat se je eden neznanec obrnil in ustrelil Majcena pod levo koleno. Oba moža sta nato skočila na Majcena, ga vržla na tla, mu zvezala roke in noge in ga, potem ko sta mu oropala denarnico z 18 K, žepni nož in nekaj tobaka, pustila ležati na tleh. Našla ga je drugo jutro skoro nezvestnega njegova mati, ki je hotela iti v Škofjo Loko.

Kravo ukređel. V Mali Pristavi pri Št. Petru na Notranjskem je bila dne 3. avgusta dopoldne na pašo ukradena osem let stara krava, težka približno 500 kg in vredna 6000 K. Krava je bila pšenične barve z belimi lisami ter bi se imela še v tem mesecu oteletiti. Tatvine sumljiv je neki mož, ki je dotični dan gibal v smeri od Št. Petra proti primorski meji še neko drugo kravo in imel obešeno čez hrbet vrečo za kruh, kakor jih po navadi nosijo vojaki.

Dve dekleti pod vlakom. Pri Borovnici je povozil vlak 13letno Ivano Tretnovo in 10letno Ano Škapinovo, obe iz Dol. Obležali sta mrtvi. Dekleti sta gledali za nekim vojaškim vlakom in nista opazili drugega vlaka z nasprotne strani.

Prošnja. Kdo izmed vračujočih se ujetnikov kaj ve: 1. O Francetu Jenko, domobranski polk šte 27, vojna pošta 48. Oglasil se je zadnjič iz Galicije meseca novembra 1914. Naj se sporoči proti nadradni Manici Jenko, Prahe 1. n. Stražišče pri Kranju. — 2. O Ignaciju Podobnik iz Spodnjih Kanomelj. V Rusiji je bil val v Bobrov, Woroneška gubernija. Sporoči naj se Mici Podobnik, Sp. Kanomlie 34. pošta Idrija, Kranjsko. — 3. O Francetu Penič, ki je služil pri 17. pešpolku in bil ujet leta 1914. Naj se enoroči njegovi ženi Antoniji Penič v Dol. Pirošici, pošta Krška vas, Dolenjsko. — 4. O Martinu Klobučar iz Uršnih sel. Bil je zajet v Galiciji leta 1915. Zadnje njegovo pismo je iz kraja Sembriski v Rusiji. Sporoči naj se Rozaliji Gril, n. Uršna sela št. 53 pri Novem mestu, Dolenjsko. — 5. O Janezu Pavlovič, ki je služil pri 27. domobranskem pešpolku in bil ujet leta 1914. in se ni odlašil iz Rusije že dve leti. Naznani naj se Jožetu Pavlovič, Bušeta vas, p. Krška vas, Dolenjsko.

RAZNE VESTI.

Zvišanje poštne pristojbine. S 1. septembrom se bodo tretjič med vojsko zvišale poštne pristojbine. Pristojbina za navadna pisma bo znašala 20 vinarjev, za vsake nadaljnjih 20 gramov 5 vinarjev, za dopisnice 10 vin.

Zavitki: Pristojbina za zavitke se bo odale morala plačati na oddajnem mestu. Za zavitke brez označene vrednosti: 5 kg 100 vin. (doslej 60 in 80 vin.), 10 kg 220 vin. (doslej 200 vin.), 15 kg 320 vin. (doslej 300 vin.), 20 kg 420 vin. (doslej 400 vin.) Poštne nakaznice: do 50 K 25 vin. (doslej 20 vin.), za vsake nadaljnjih 50 K 5 vin. Brzobjavke: Poleg dosedanjih pristojbin bo treba plačati še 20 vinarjev za vsako brzojavko.

Novih naborov ne bo. Ogrski listi so zopet razširjali vest, da se bodo vršili novi nabori za 25—49 letne črnovojneke v septembru t. l. S pristojne strani v Budimpešti se sedaj poroča, da je ta vest brez vsake podlage in da ne bo novih naborov.

Odpust črnovojnikov letnika 1869. Dunaj, 5. avgusta. Listi poročajo, da bodo črnovojniki rojstnega letnika 1869. odpušteni iz vojaške službe v času od 15. septembra do 31. decembra tega leta.

Neprevrednost vojakov na vlakih. Neprevrednost vojakov na vlakih je vedno večja. Včasih niti ne počakajo, da bi se vlak ustavil, ga že naskakujejo in silijo v prostore, kjer morejo, celo na strehe zlezajo; z vlakov skacejo, preden se ustavijo, celo na prav nevarnih mestih. Zato je polno nesreč. Vojno ministrstvo je zato izdalo stroge odredbe tozadevno in kdor se ne bo ravnal po njih, bo ostro kaznovan. Dvema vojakoma, ki sta se nahajala na strehi vagona, so telefonske žice odrezale glavi, tretji vojak je zadel na strehi vagona na zid predora in si je zlomil tilnik.

Smrtne obsodbe. »Arbeiter-Zeitung« priobčuje ukaz vojaškega poveljništva, ki vsebuje sporočilo, glasom katerega je bilo 74 vojakov po sodni preiskavi usmrčenih ter je ta ukaz z imeni teh vojakov prebrati pri pehotnih polkih šte. 100, 71, 28, 91, 102, 98, 21 in pri lovskem polku 7. Od teh vojakov je bilo 17 čehov, pripadnikov češko-slovaških legij, ki so se borile proti Avstriji.

Več kruha vojakom. Kakor poročajo, je vojno ministrstvo odredilo, da bodo dobivali vojaki v zaledju od 1. avgusta dalje namesto dosedanjih 250 gramov 305 gramov kruha.

Vojaška straža na polju. Praško vojaško poveljstvo je odredilo, da bo polja stražilo vojaštvo. Vsakega, ki prestopi kako njivo, bodo na mestu ustrelili.

Zadnji dnevi ruskega carja. Preko Curiha se poroča listom: Dne 1. julija 1918 (po ruskem koledarju) ob 5. uri jutraj so carja zbudili. Patruja, obstoječa iz podčastnika in 6 mož, je pozvala carja, naj se obleče, ter ga odpeljala v dvorano, kjer so mu naznanili sklep rdeče garde, da je bivši ruski car Nikolaj Romanov obsojen na smrt in da mu dovolijo tri ure, da se poslovi in ukrene potrebne naprave. Nato se je car vrnil v svoje sobe. Sodba se je imela izvršiti ob 9. uri dopoldne. Car se je kar sesedel v naslonjačo in čez nekaj minut je prosil za duhovnika. Duhovnik je prišel takoj in je podelil na smrt obsojenemu carju poslednjo uteho, izpovedal ga je in mu dal odvezo. Potem se je car poslovil. Ostal je nato spet pri duhovniku in je molil z njim. Čez nekaj časa je vzel papir in je napisal nekaj kratkih pism. Ob 9. uri je prišla patruja in je pozvala carja, naj odide z njo na morišče. Car je skušal vstati, a bil je tako slab, da sta mu morala duhovnik in vojak pomagati. Spremljala sta ga po stopnicah in je car z največjim naporom šel naprej. Naposled se je moral na morišču nasloniti na stebel, ker je komaj stal. Duhovnik in vojak sta mu stala na strani. Car je hotel še nekaj povedati, dvignil roke — ali v tem je padla salva in na smrt obsojeni car se je mirno zgrudil na tla. S tem je bila razsodba končana. Ruskega carja so boljševiki pokopali na neposvečenem delu pokopališča, kjer se pokopujejo zločinci in samomorilci. Kasneje pa je ljudstvo truplo izkopalo ter je pokopalo z velikimi svečanostmi in pri udeležbi tisočere množice na posvečenem delu pokopališča.

Dopisi.

Dobrepolje. Strašna toča je grozno oškodovala naše polje. Poželi smo pšenico in nekateri so dobili iz ene kope en liter. Kaj bo letos v dolini, ki jih je vsako leto toliko prederila? Pet minut je toča padala 21. julija, pa

so šli milijoni v nič. Zdaj je rekviriranje opravljeno.

Podzemelj. V nedeljo, dne 18. avgusta, priredi tukajšnja dekliska in mladeniška Marijina družba igro s petjem, in sicer z naslednjim sporedom: 1. »Nežka z Bleda« (dekleta). 2. »Rožmarin« (štiri glasni ženski zbor; sopran- in alt-solo). 3. »Repoštev« (fantje). — Stojšče 1 K. Sedeži po 2 K. Čisti dobiček je namenjen za invalidski dom v Belokrajini.

Kočevski okraj. Kar tiče podpor je pri nas v mnogih slučajih tako čudno razdeljeno, da ni za nikamor. Nekateri dobivajo take zneske, da je občudovati one gospode, ki znajo tako natančno izračunati, koliko je vpoklicani pomagal. Tako so slučaji, ko ima mati dva sinova v vojski, pa dobi 10 vin. na dan. Človeku se zdi nevedno, da otrokovo delo tako sramotno cenijo. Z 10 vin. na dan si družina iz nevarnosti preživljanja pač ne bo pomagala. Najhujše je pa to, da je mnogim vse enkrat ustavljeno. Ko je prišlo po novem zakonu zvišanje, so davkarje strankam odmerjale same večje svote glasom odloka. Komisija je pa odmerila izdatno nižje in tako mora stranka povračevati in ji zato ustavijo vse za cela četrtletja, češ, se bo poravnalo, kar je preveč izplačano. To je za mnoge uničujoče. Dela se na to, da, če se že mora plačevati nazaj, se bo polagoma po molih zneskih odtrgavalo tako, da ne bo prehudo podpirani prizadet. Najboljše bi bilo, da se pusti, kar je izplačanega, saj preveč v tej draginji ni nikoli.

Ribnica. Občinski odbor je soglasno izvolil prevz. g. knežofkolo častnim občanom. S tem sklepom je cela občina zelo zadovoljna.

Goriča vas. Krajevni odbor S. L. S. smo si izvolili. Načelnik je g. Franc Lovšin. V krajevno skupino so se strnile vasi dolenjega konca občine.

Dolenja vas. Kot menda nikjer je pri nas urejeno tako, da morajo po razne izkaznice k županstvu takrat, ko imamo najmanj časa, to je kak delavnik dopoldne, ko je največ dela. Dela se na to, kar se mora doseči, da županstvo poveri enega moža v vsaki vasi, ki bo delil v nedeljo popoldne, ko imamo vsi čas. Tako je urejeno v ribniški občini, kar je hvalevredno. Prihrani se čas in podplati in ko se ne bo delilo v gostilni kot zdaj, tudi za marsikoga denar.

Iz St. Jerneja. Vsem premnogim obiskovalcem lurske kapelice pri St. Jerneju s tem naznanjamo, da bodo presvetli knez in škof v ponedeljek, 26. avgusta ob 9. uri prvi ondi sv. daritev opravili. Tako bo enkrat ustrezno tolikokrat ponavljani prošnji Marijinih častilcev. Pri lepem vremenu gre ob 8. uri iz župne cerkve mirovna procesija v Lurd. Tudi v soboto in v nedeljo bodo imeli Prevzvišeni v župni cerkvi duhovna opravila.

Z Blok. Vsled silnih nalivov in viharjev je naše vsled slane že itak prizadeto žito vse na tleh, kjer ga mori bujni plevel. Velika maša bo, a žito kar ne more zoreti; je vse preveč mrzlo. Vsled toče in sodre imajo precej občutno škodo vasi Volčje, Studenec, Topol, Ravne in Studeno. Tudi sosednji župniji svetotrojska in vidovska sta zelo trpeli. Posebno so prizadeti sledeči kraji: Ravne, Otave, Povšeče, Kremenca, Mramorovo, Štrukljeva vas, Zales in Povšeče. Toča (ojiroma sodra) je 28. in 29. julija po nekaterih teh vaseh tako zbila, da ne bo iz cele njive toliko, da bi se enkrat dalo v mlin. Še drugi dan je bilo dokaj toče pod kapmi. Vsa polja so bila bela kakor zametena. Ljudstvo, ki je že do grla sito te strašne vojske, je obupano in kliče po pomoči. Naj se jim nakaže moka i semensko žito ob pravem času, da ne bo prepozno!

Gospodarski del.

GOSPODARSKA OBVESTILA.

Kmetске zahteve. Naši poslanci združeni z drugimi kmetiskimi poslanci slovanskih narodov v kmetško zvezo so imeli po svojih delegatih važno posvetovanje z ministrom za prehrano. Tam so povedali sledeče kmetске zahteve:

1. Odpravijo naj se dosedanje rekvizicije in vpelje porazdelitev dajatev po okrajih in

občinah, pri čemer se naj natanko vpoštevata gospodarski položaj in moč posameznih kmetijskih gospodarstev. Država naj skrbi samo za to, da se preskrbe revnejši sloji, v ostalem pa naj bo promet z žitom in krompirjem popolnoma prost.

2. Urad za prehrano je določil poleg osnovnih cen za žito posebna doplačila za one, ki ga prej oddajo. Osnovne cene so nižje kakor ogrske, so pa tudi mnogo nižje kakor na svetovnem trgu, celo nižje kakor v Ameriki, kljub temu, da je pri nas draginja obrtnih izdelkov mnogo višja kakor v omenjenih državah. Poleg tega so omenjena doplačila krivično določena za one kraje, ki imajo poznejšo žetev, tudi ni skrbjeno za to, da bo oddano žito dovolj suho, vsled česar trpi njegova kaljivost in vrednost za moko in krmo.

Zato zahtevamo, da se ta odredba izpremeni, da se vpeljejo cene, ki so primerne cenam na svetovnem trgu in visokim pridelovalnim stroškom.

3. Za kmete je na Ogrskem določenih na glavo in mesec za osebe nad 15 let 15 kg žita; pri nas 11 kg, pod 15 let na Ogrskem 12 kg, pri nas 9 kg. Tudi je dosedanja količina, ki je dovoljena za krmljenje, mnogo prenizka. Ta krivica naj se nujno odpravi.

4. Za krompir so določene cene do 5. julija 100 K, ki se od 4. septembra dalje znižajo polagoma na 20 K (pri prisilni rekviziciji na 12 K). Ta določitev cene bo vzrok, da se bo oddajal nezrel krompir, ki bo podvržen kvarjenju. Tudi je mnogo krajev, kjer krompir do 5. septembra še ni zrel in ki so zaradi teh cen hudo oškodovani. V nikakem razmerju do cen krompirja niso cene, določene za druga krmlila, n. pr. lani za žled 80 K, za repo 35 K!

5. Če obstanejo dosedanje rekvizicije živine, lahko preračunimo s koledarjem v roki, kdaj izgine zadnji rep iz hleva. Skrajna varčnost z mesom, vpeljava brezmesnih tednov oziroma mesecev je zato nujno potrebna. Ogrska ima danes več živine kakor pred vojsko!

6. Omejitev porabe kmetijskih mlinov bi sploh onemogočila kmetu življenje. Upoštevajo naj se vremenske razmere, oddaljenost in pomanjkanje vprežne živine. Glavno je: razdelitev dajatev, kakor se je zgoraj zahtevala in potem popolnoma prosta mletev za one, ki so oddali, kar jim je bilo predpisano.

7. Po mnogih krajih so hudo gospodarile uime, zlasti toča. Žitna letina je v mnogih krajih popolnoma uničena. Zahteva se, naj prizadetim za odškodnino puste večje množine drugih pridelkov, zlasti krompirja in fižola.

Bomo videli, če grede ministru te besede res kaj do srca.

Čudne cene. Kmetiska posestnica in trgovka nam piše: Kaj to pomeni, da smo v 20. stoletju v cenah kmetijskih pridelkov nazadovale, ko so naši predniki bili manj izobraženi, kakor smo mi danes in so pšenico in drugo žito višje cenili v okusu in ceni, kakor krompir, repo itd. A danes pa kaže, da smo prišli popolnoma iz pravega tira razuma. Svinjska repa sternašnica je bila v jeseni 1917 v naravi kakor je zrastle 100 kg po 50 kron in naribana kislja repa za ljudsko prehrano (žalibog še malokatero živinčje jo mara jesti) je bila po maksimalni ceni spomladi 1918 100 kg 120 kron. Dne 4. avgusta letos so bile razglašene pred cerkvijo iz ministrske naredbe za ljudsko prehrano za žito in krompir take cene, da so se pridelovalci na glas smejali razglasu in eden drugemu govorili: pšenice in krompirja bomo samo toliko pridelovali, kolikor bomo rabili za sebe in družino in za svinje, več ne. Ker danes stane samo mlatič za pšenico več nego plača država po ministrski maksimalni ceni zanjo. Pač bomo, kar bo nam mogoče, pridelovali svinjsko repo sternašnico, ki ima po ministrske okusi največjo vrednost za ljudsko prehrano. Pa morajo imeti nepridelovalci dober tek do stare znane svinjske piče, ki ji določajo skoro trikrat večjo ceno kot za pšenico.

Prejeli smo sledeči dopis: Usnje so dobile občine, da ga razdele po znanih ceni med ubožno in boso prebivalstvo. Občine so ga sicer razdelele, a nekatere ne med one, za katere je bilo določeno, pač pa med — odbornike — Obleka. Eden izmed največjih brezmiselnih načinov, kako preskrbeti prebivalstvo z obleko, je vpeljava kart. Te so za to, da ubožne

loji ničesar ne dobé. — Poslušajo pa tudi neki odbori, ki določajo, kdo je potreben in ubog, da dobi po nižnji ceni blago. Tu se vidi zopet, kako nespametno je, da par mož odločuje za cel sodni okraj, kdo je potreben. Kako naj ti to vedo? Ja, pravijo, saj mora imeti tisti, ki res potrebuje po nižnji ceni obleko, potrdilo od župnega in občinskega urada. Dobro, saj ti ga tudi radi dajo. Zakaj pa naj ljudje za take stvari izgube toliko časa? Po tri do štiri ure daleč morajo iti iskati teh kart in še gotovo ni, da kaj dobé. Na vsak način bi bilo pametneje, da v vsako občino posebej prihaja blago za ubožnejše. Odbor, obstoječ iz duhovnika, župana, učitelja (učiteljice) in enega moža, naj razsoja o potrebnosti in ubožnosti prosilcev in jim obenem tudi blago oddeli.

Cene za moko. Od 12. avgusta naprej veljajo sledeče cene za 100 kg: fina moka (0) 250 K, moka za kuho 150 K, pšenični zdrob 150 K, krušna moka 100 K, ržena moka 100 K, ječmenova moka 100 K, koruzna 100 K, ješprenj 150 K, ovseni preparati vseh vrst 150 K, kaša 150 K, otrobi pšenični, rženi, ječmenovi in koruzni 20 K, odpadki od ječmena 35 K, ovseni šrot 40 K (odpadki), proseni odpadki 35 K, ajdove lušine 20 K. Po teh cenah bo vojniški zavod oddajal moko aprovizacijam in sicer franco na vse postaje. Cene, po katerih bodo prodajale aprovizacije, bo določila deželna vlada.

Cene kruha. Govori se, da se bodo cene kruha povišale šele v septembru po sklicanju državnega zbora. Namerava se tudi uvesti dvojna cena za kruh, in sicer ena za premožne, druga pa za revnejše sloje.

Cene za divjačino. C. kr. deželna vlada razglasi najvišje cene za nekatere vrste divjačine za prodajo s strani lovskih upravičencev in za prodajo na drobno. Pri prodaji se ne smejo preseči nastopne cene: za jelene in košute kg 4 K 40 v, za divje kozle od 3 K do 6 K 50 v, za srnjad od 4 K do 7 K 50 v, za zajce od 7 K do 8 K, za fazane 8 K, za jerebice 4 K komad. K cenam se sme pribiti v kraju užitina.

Povišanje sladkornih cen. Budimpešta, 8. avgusta. Listi so prinesli vesti, da bo povišana cena za sladkor za novo sezono za celih 100 odstotkov. Dopisnik »A Napa« se je obrnil naravnost na ministrskega predsednika dr. Wekerla z vprašanjem, koliko je resnice na teh vestih. Dr. Wekerle je potrdil, da se bodo cene zvišale, izjavil je pa, da še ni določeno, za koliko.

Kranjski krompir za Trst. Tržaški izvrševalni odbor za aprovizacijo je od centralne vlade dobil dovoljenje, da nabavi na Kranjskem 30 vagonov krompirja. Kranjska deželna vlada je pa kljub ponovnemu nalogu centralne vlade odrekla dovoljenje za izvoz.

Za ureditev denarnega prometa. Finančna uprava je v zadnjem času ukrenila več odredb, da se promet s papirnim denarjem omeji in bankovci kolikor mogoče stečejo nazaj v banke. Posebno so se pozvale pridobitne in gospodarske zadruge na deželi, naj vplivajo na prebivalstvo, da spravi denar v pošteno hranilnico ali domače denarne zavode.

Zamenjava poginulih, odnosno v sili pobitih vojaških konj. C. in kr. vojno ministrstvo naznanja, da se za vojno službo nesposobni, na licitacijah kupljeni vojaški konji, kateri sami poginejo ali jih morajo posestniki v sili pobiti, od 1. avgusta dalje ne zamenjavajo več in ostane tozadevna naredba v veljavi le za one konje, ki so bili kupljeni pred 1. avgustom, s kojim dejstvom naj tedaj kupci od sedaj dalje računajo.

Ker tudi steklenic primanjkuje, obveščamo p. n. občinstvo, da naj prinese v lekarne prazne steklenice za medicine in kapljice s seboj, ako hoče kupiti zdravil.

ODGOVORI.

F. K. Pr. Vprašanje: Po svojem možu sem dobivala vzdrževalnino po 1.60 K na dan. Sedaj je mož na dopustu od 1. junija do 30. septembra in so vzdrževalnino ustavili. Ali je prav? — Odgovor: Časovno omejeni ali bolezenski dopusti po zakonu niso tak vzrok, da bi se mogla svojem vzdrževalnino ustaviti,

pač pa oprostitev, trajen dopust ali dopust na nedoločen čas. Če ima vaš mož dopust samo do 30. septembra t. l., potem ni pravilno, da so vam vzdrževalnino ustavili; vsled tega pojdite na pristojno okrajno glavarstvo in se pritožite.

M. P. Z. Vprašanje: Moj mož je oproščen od 3. junija do 30. oktobra vsled odloka ministra za deželno brambo in sem prejela odlok od glavarstva. A moža še sedaj ni domov. Kaj storiti? — Odgovor: Pojdite na pristojno okrajno glavarstvo in prosite tam, naj uradoma opozori dotični vojaški oddelek, pri katerem služi vaš mož, na odlok ministrstva za dež. brambo, s katerim je bil vaš mož oproščen; lahko pa pošljete tudi svojemu možu dotični oprostivni odlok, s katerim naj se potem on javi pri svojem neposrednem predstojniku in prosi, da ga odpustijo.

P. A. T. Vprašanje: Državno podporo po sinu, ki biva v Ameriki, dobivam samo od decembra lanskega leta. Toda čital sem večkrat, da ameriška podpora teče od 7. avgusta lanskega leta. Kaj je na tem? — Odgovor: Zakon z dne 17. avgusta 1917 drž. zak. št. 376 glede podpor svojcem v sovražnem ozemlju pridržanih nikakor ne določa, da bi bilo podporo nakazovati ravno od 7. avgusta 1917 naprej, temveč pravi da vlada po svojem predurku lahko nakloni resnično potrebnim svojcem pridržancev podporo do višine državnega preživninskega prispevka po vojnih vpo-klicancih, vsled česar v zakonu ni opore, da bi mogli zahtevati podporo za nazaj. Vaša prošnja, katero bi bilo napraviti na pristojno okrajno glavarstvo, bi bila vsled tega pri danih razmerah najbrže brez uspeha.

C. V. R. Vprašanje: Bil sem 3 mesece pri vojakih, ker sem zbolel, bil sem superarbitriran za eno leto, 3. junija letos sem bil zopet vpo-klican, toda čez en mesec zopet za eno leto superarbitriran. A ves čas nisem dobil invalidne penzije, dasi jo drugi dobivajo. Kam naj se obrnem? — Odgovor: V smislu cesarske naredbe z dne 12. junija 1915 drž. zak. št. 161 ter zakona z dne 28. marca 1918 drž. zak. št. 119 gre invalidna podpora samo onim, katerih pridobitna zmožnost se je in sicer ravno vsled vojnega službovanja najmanj za 20 odstotkov znižala. Dokazati vam je tedaj, da ste si nakopali bolezen ravno vsled vojnega službovanja in pa da je ta bolezen taka, da za 20 odstotkov zmanjšuje vašo pridobitno zmožnost. Če so ti pogoji dani, potem je vložiti prošnjo pri pristojnem županstvu.

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaža . . .

(Dalje.)

Čez reko sem so bile štajerske cerkvene ure, trikrat zaporedoma po štiri zvonki udarci, potem enajst zamolklih. Čez Anžo sem je prihajalo kakor ropot in žvenketanje orožja.

Opat pravi: »Sedaj se zbirajo v mestni hiši. Sedaj je ura, Bog pomagaj! Pojdiva domov!«

»Oče,« odgovori prior in položi svojo gor-ko na opatovo hladno roko, »oče, vi ste še tešče od svete maše sem; dovolite mi, prosim, da vam prinesem vina.«

In stopil je v hišo. V kratkem času se je prikazal prepasan z modrim predpasnikom na pragu prosti kmet, lastnik kmetije, ter je ponudil opatu v kamenitem vrču požirek mošta. »Bog blagoslovi!«

»Lepa hvala,« odvrne opat, napravi znamenje svetega križa nad vrčem, ki ga nese k ustom, pa ga zopet odmakne ter motreč kmeta, ki ga pozna le na videz — brat je prejšnjega lastnika in se je pred kratkim sem preselil — spregovori:

»Danes so v mestu štajer občinske volitve; kmet, kdo, misliš, da bo izvoljen in koga bi volil ti, če bi bil štajerski meščan?«

Kmet odgovori:

»Ne poznam gospodov, tujec sem tukaj. Ne poznam Pravnfalka, ne poznam Hendelna. Še nisem dolgo na kmetiji. Pijte, prečastiti!« Opat je gledal v vrč, kakor bi se bal, da je strup notri.

Kmet je počasi nadaljeval: »Ljudje pa pripovedujejo o Hendelnu, da plačuje svoje delavce vsako soboto z lepimi denarci, okoli dvesto delavcev ima, Pravnfalkovi ljudje pa letajo po mestu in beračijo za par krajcarjev, svoji hčeri pa je dal za doto šest srajc in šestdeset goldinarjev. Mislim, da je to dovolj grdo za bogatega moža in jaz bi, primojduha, če bi bil štajerski meščan, volil Hendelna, pa nikoli skopuha Pravnfalka!«

Opat se jezno zadere v kmeta: »Če bi koza imela denar, bi ji ti gospa rekel. Si-li novoverec?«

Kmet se poredno namuza in pravi:

»Ne, gospod, sem stare, prave vere.«

»Kaj ima od stare vere, nesrečnež, ti bi zaradi prokletega mamona volil krivoverca. Ko boš šel o Veliki noči k spovedi, naj te spovednik dene na suho ter naj te zapodi!« — Pojdi, Karel, tu se ne dotaknem nobene kapljice.«

Opat je postavil s tako silo vrč na klop, da sta zahreščala vrč in klop. Nato je odkorakal proti Garstenu, obraz mu je žarel svete jeze. Prior Karel je stopal za njim in vzdihoval: »Ti si štajerski škof, ti si štajerski škof,« pa tako tiho, da ga opat ni mogel slišati.

V malo posvetovalnico mestne hiše v Štajru je stopilo dvanajst mestnih svetovalcev. Nosijo črne, širokoobrobne plašče, ob bokih se jim blišče krajni meči, pod resnimi obrazi, ki jih okrožujejo črne in plave brade, se bleste brabantske čipke. Ravnokar so se — tako je v Štajru navada — v veliki dvorani odpovedali svojim čestem. Na prošnjo, naj jih še obdrže, so po stari navadi odgovorili:

»Ostanemo pri svoji besedi.«

Na čelu jim je župan.

Med tem volijo volilci v veliki dvorani pred starim sodnikom izmed odstopivših na novo šest svetovalcev. Tudi oni ki so odstopili, volijo šest svetovalcev v notranji svet, taka je prastara navada v Štajru. Nato se voli novi sodnik, ki ga vse željno pričakuje.

Posvetovalnica je zelo majhna. Nekateri gospodje so se usedli na hrastove stole, okrašene z angeli, ki nosijo sadeže v kosarah. Drugi stopijo k velikim steklenim oknom ter zro doli na mestni trg. V gostih trumah prihaja ljudstvo sem in na trgu nastaja šumenje in vrvenje, kakor bi rojilo tisoč panjev.

Rdečebradi Bertold Hendel se je prijel za ščetinasto brado, jo privel k atlasem jopiču ter rekel: »No, sedaj je enkrat konec, to me veseli. Sedaj sem vendar enkrat prost te šare. Zares, pri Bogu, sedaj šele se mi bo dobro godilo. Moram se še oženiti; osemindeset let imam na hrbtu, zadnji čas je že.«

Konrad Travnar, strasten krivoverec, meni:

»Kjer je solnce, je pač tudi senca. Res pa je, da gre po pasje v mestu, kjer je dvojna vera. Stori, kar hočeš, vedno ustreljaj kozla.«

»Da, da, mnogo jih je že v Štajru streljalo kozle, pa temu ni kriva dvojna vera!« pravi s porednim pogledom Joshim Hendel.

Počasi je stopal sredi med svetovalci po sobi gori in doli. Ne vidi se mu, da si belil lase zaradi volitve, ki naj mu po obstoječih postavah počeli najvišjo oblast.

»Brat, praviš: mnogi so streljali kozle... Ti si navihan... morda pa misliš tudi name?« mrmra rdečebradi Bertold, ki v svoji ohlapni paradni obleki zastavlja celo okno.

»Pa glej, tam doli je tvoj sin! Kako junško jaha okoli in kakor jastreb gleda okoli in pazi, da kdo ne vpije: »Živio Hendel!« Lepe deklice mečejo oči nanj, pa kaj se meni on za to, saj ga je cesarica in kraljica tako lepo pogledala.«

»Se junasko drži, je-li vse v redu?« pravi stari Hendel ter stopi za trenotek k svojemu nečaku k oknu. Glej, njegov sin! Visoko na konju jaha pred mestno hišo. Vsa mestna kompanija zre na junaka, ki mu vihra cel gozd peres na širokokrajnem klobuku, ki se mu

sveti na strani krasni flamberski meč in mu na levi strani prsi žari srebrni panter.

Za njim vihra, od vetra majan, štajerski prapor in klapala pisano svilnata deželna zastava. Je kakor rimski vitez sv. Florijan, ki varuje ognja; pa res varuje Štajer pred zalego, pred jezo krivoverce, ki komaj čakajo, da bi udarili na katoličane, na papeško stranko, pa sedaj jim še ni bila ura. »Dobro pazi na red, vrli dečko,« pravi stari Hendel ter izpod kosatih obrvi z dopadanjem gleda na svojega prvorojenca.

Pred lepim jezdecem stopa sem in tja goša ter vodi za roko malo deklico. Kar zahlija s pačolanom proti oknu ter zvonko zavpije: »Joahim!« Sto in sto glav se obrne proti oknu in iz sto in sto grl prihaja klic: »Živio, Joahim Hendel, živio!»

Kričali so praznemu oknu, kajti Hendel se je urno umaknil.

»Ne maraš slišati?« ga zbada Bertold in zagrmí s hripavim glasom: »Živio Hendel!« Ves zbor svetovalcev se mu pridruži in po svetovalnici odmeva: »Živio Hendel!»

Samo Pravnfalk molči, ki ga hoče za sodnika voliti katoliška stranka.

Mirno je sedel poleg drugega katoliškega svetovalca — v celem občinskem svetu so bili samo trije katoličani — poleg Leonarda Radlmajerja. Globoko ga je zbudilo izzivajoče vpitje protestantovskih gospodov. Ni mogel več molčati: V fini, gladki književni nemščini, ki ga ni manj izdajala za čeha kakor za starega šolnika, je rekel na glas:

»Danes so pa gospodje svetovalci, ki so odstopili, kaj dobre volje. Imajo pač črno na belem, da bo volitev izpadla po njihovi želji. Spominjam se volitve, ko gospodje niso bili tako dobre volje.«

»Tudi jaz se spominjam volitve,« se roga Bertold. »Takrat je malo manjkalo, da ni bil tepen neki Čeh, ki je z lopovskim doktorjem prišel kot komisar k volitvi v Štajer. Naj me kukovica bruce, če bo še kdaj kak Čeh sodnik v Štajru.«

»Zakaj bi ne bil sodnik Čeh, če je le-ta živel v Štajru, če mu je pri srcu mesto in je vrhu tega še izvežban in izkušen v političnih in pravnih zadevah?« je zasmehljivo pripomnil Joahim Hendel.

In zabučalo je po sobi: »Ha, ha, saj že dosti dolgo sedi v Štajru, rad ga ima in izurjen je tudi.«

Pravnfalk temno zardi v obrazu, potem zopet poblede. Če bi mu ne bil Štajer pri srcu, če bi mu ne bilo za katoliško stvar, bi sedaj ne bil tu, da ga zasmehujejo in zaničujejo... Kdaj bi bil že na Dunaju v škotskem samostanu. Tam bi se mu dobro godilo; tajnik samostanskega sveta bi bil, imel bi časti v izobilju, pa tudi razvedrilo.

Z ostrim glasom zakliče: »Nisem izurjen, drugi ljudje so izkušeni in jih imajo za ušesi. Rad bi vedel, zakaj je bil Hendel preteklo poletje v Avgšburgu?»

»Zakaj pa je bil cesar v Budjevicah?« rjove Bertold. »Ta šomošter nas kliče na račun.«

»Bil sem pri višjem intendantu, ki je postavljen čez protestantovske pridigarje,« pravi Joahim in ne trene s trepalnicami.

»Aha, sedaj vemo,« se rezko zasmeje Pravnfalk.

»Hočete vedeti, zakaj?« nadaljuje Joahim. »Bil sem tam, da nam pošljejo novih, resnih, postavnih pridigarjev. Nekateri izmed teh, ki jih imamo, so nemirneži in preveč zmerjajo.«

»Saj so tudi med katoliškimi farji nekateri petelini, ki samo kriče, zmerjajo in delajo nemir, zato pa še ne gre nihče v Rim po druge,« zbada Travnar Pravnfalka, ki odgovarja:

»Tudi o Jezusu so rekli, da zapeljuje ljudstvo. Če gospodje govorijo o petelinih, ki kriče, mislijo Alberta, ki jim leži v želodcu zato, ker govori resnico.« Prosim, kdo pa je pisal to-le svinjarijo?»

Pravnfalk potegne iz žepa list, ki ga moli pred protestantovske svetovalce.

»Take liste so trosili včeraj po Štajru in po vseh vaseh daleč naokoli. Berite! Sramota! Tako sramotite mene in gospoda garstenskega opata. Fej! Sramota za vas, ki oznanjate čisti evangelij... Fej! Krivoverci!»

Joahim Hendel, ki mu je okoli možatih usten priplaval zasmehljiv nasmech, reče: »Taka otročarija razjari Pravnfalka? Resen mož se bo takim oslarijam le smejal!»

Sedaj pristopi Andrej Gifing, stotnik, ki poveljuje mestni kompaniji. Danes je prišel sem, ker je tudi mestni svetovalec. Andrej Gifing se obregne v Pravnfalka: »Povedal vam bom nekaj o teh listih, Pravnfalk. Ne vemo, kdo je zložil to sramotilno pesem; vemo pa, da je gospod Joahim Hendel zoper vsako nesposodno priganjanje, pa tudi vem, da je vse res, kar je tu pisanega. Ha, ha, opat s kuto!»

»Tukaj se sramoti garstenski opat, ponos in dika prelatov! Pritožili se bomo pri deželnem glavarju!« kliče Pravnfalk; žile na čelu so se mu močno napele.

»Le pritožite se, če hočete! Pišite, pišite! Obudil bom kesanje, jutri bom že obešen. Ha, ha, ha!« se gromeče smeje Bertold. »Bertold, naj li zopet pokličem svojega sina, da te postavi na hladno?« vpíje Joahim, ki se proti volji smeje. »Zares, ti ne spadaš sem. Spravi se že vendar kam in ne draži ljudi! Sicer pa, gospodje, smo že potratili toliko časa s praznim besedenjem. Čas je že, da začnemo delati, zato smo semkaj prišli!»

»Tako je!« pravi župan Radlinger, moder mož, ki v treh urah spregovori komaj dve besedi Usedel se je na stol, na čegar naslanjalu je skakal enorožec, narejen iz bisernice. Tudi drugi svetovalci so se sedeli okoli njega. Vzeli so v roke papirje in srebrne svinčnike; pisali so in pisali, premišljevali in sklanjali glave eden k drugemu, živahno so mahali z rokami, na katerih so imeli težke prstane, sedaj na levo, sedaj na desno. Bilo je v sobi zelo vroče. Tam v veliki dvorani je zamolklo tolkla ura, sto in sto glasov je prihajalo sem kakor šumenje morja.

»Ne, gospod Pravnfalk,« je vpil Tan, najstarejši svetovalec, ki je zrl čez ramo sosedu na levo, »na noben način ne damo glasov Kenigstorferju, ki je zadal nekemu meščanu z orientalskim prahom.«

»Bolje zadati s prahom, kakor s krivo vero!« mu jo je dal nazaj Pravnfalk. »To je sramotna igra! Le obrekujte ga, saj je katolik. Sramota, taka volitev!»

»Kaj, kdo pravi: sramotna volitev! Ven — gobeždač!« kriči Bertold.

»Tan! Kaj je s Kenigstorferjem?« vprašuje Joahim Hendel.

»Pravijo, da je zadal meščanu...«

»Pravijo,« je že marsikateremu vrlemu možu zavil vrat,« se snehlija Joahim Hendel. Pravnfalk od strani ježno strelija z očmi na Joahima. Mu naj bo li tvažen za te besede? Ne! Hendel je hinavec, tudi če se dela nepristranskega.

(Dalje.)

Za razvedrilo.

Kakor je znano, mora župni urad izročiti vladi en izvod cerkvenih računov na ogled in potrdilo. V nekem takem računu je bil med izdatki zaznamovan tudi pluvial, ki je stal 600 kron. To je bilo uradniku pri vladi uganaka. Mnogo je premišljeval, slednjič je prestavil besedo »pluvial« z dežnikom. (Pluvial se imenuje cerkveno oblačilo, s katerim je duhovnik ogrnjen, ko moli litanije). — In zapisal je opazko na robu: »Zakaj potrebuje župnik dežnik za 600 kron, ko se dobi svilen za 15 kron.«

Razloček. Župan: »Martin, Martin, zopet si se napil; ali ne veš, kdaj imaš dosti? Glej, vsaka krava ve, kdaj je dovolj.« — Martin: »Seveda — vode bi imel tudi jaz kmalu dosti.«

Prednost. »Mati, danes je učitelj sam z menoj govoril!« reče mladi Karel. — »Kaj pa ti je rekel?« ga vpraša mati. — Karel: »Vprašal me je, če imam še več bratov in sester!« — Mati: »Kaj pa je potem rekel, ko si ti povedal, da si edinec?« — Karel: »Rekel je: Hvala Bogu!«

Na izletu. »Huber, poglej liste in cvete tega drevesa in mi povej, katero drevo je.« — »Hruška, gospod učitelj.« — »Po čem si to spoznal?« — »Ker sem lansko leto tukaj hruške trgäl.«

Izobražena. ...milostiva, vi morate čez noč okna odprta pustiti, da več kisika pride v sobo. — »Ampak, gospod zdravstveni svetnik, vi veste vendar, da kislega absolutno ne prenesem.«

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. Z.: Oprostite, vaš dopis je preveč osebno, zato ga nismo priobčili. — **L. Z.:** Verzi so dobri, a manjka pesniškega poleta. Samo verz pa še ne naredi pesmi. — **Z. P. L.:** Nič ne stane, samo dobra mora biti. — **I. P.:** Preveč osebno. Oprostite! — **M. Z.:** Obrnite se naravnost na c. kr. obrtno šolo v Ljubljani, kjer boste dobili vsa pojasnila. — **Abc:** Brezimihih dopisov ne moremo priobčevati. — **Z. Z.:** Karbita ne dobite nikjer, ker je ves zaplujen. — **I. St.:** Isto. — **I. P. P.:** Neznano. — **N. T.:** Obrnite se na »Fotografsko društvo« v Ljubljani. — **A. V.:** Kako je osnovana obrtna šola, lahko razvidite iz obširnega popisa v knjižici »Kazipot za izbiro šol in poklicev«. Dobiva se ta knjižica v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. — **Nekaterim:** Na nepodpisana vprašanja ne moremo postreči.

Zavarovalni oddelek c. kr. avstrijskega vojaškega zaklada za vdove in sirote je izdal spis o vojnem posojilu, ki obsega najprej vrsto izjav odličnih osebnosti v pomenu podpisovanja vojnih posojil in vojno-posojilnih zavarovanj. Drugi oddelek govori o nalogah in delovanju zavarovalnega oddelka; zadnji oddelek objavlja mnogobrojna zahvalna pisma. Vojno zavarovanje je doslej podprlo skoraj en milijon družin po vojaki, vdovam in sirotam po umrlih in padlih vojaki, ki sedaj bilo izplačanih preko 30 milijonov kron. Nadalje se je doslej sklenilo mnogo nad 500.000 vojnih zavarovanj za preko 800 milijonov kron; izven tega je brez ozira na zavarovanje bilo nabranih preko 250 milijonov kron podpisov vojnega posojila. Skupno je vojaški zaklad za vdove in sirote pomnožil uspeh podpisov avstrijskih vojnih posojil za več nego eno milijardo kron. Tudi potom vojnoposojilnih zavarovanj je bilo preskrbljenih nad 100.000 vojaških družin za primer, da padejo njihovi reditelji v vojski. Zavarovanje vojaških sirot, s katerim bo v kratkem času preskrbljenih na tisoče sirot, je poklicano, tvoriti nekoč

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

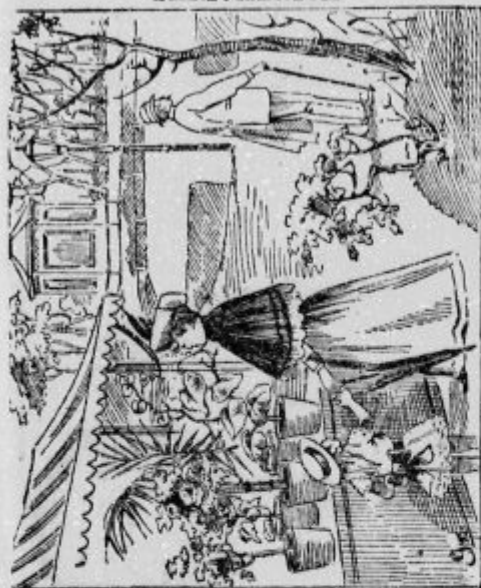
Glej inserat!

sklepni kamen vojaškega zaklada za vdove in sirote. Iz zahvalnih pisem, ki so natisnjena v knjižici, je razvidno, da se zavarovanje izvršuje v upravnem socialnem duhu in v blagor ljudstva in da se v pre mnogih slučajih izplačajo vsote, ki prese-gajo pogodbene obveznosti. Iz nekega dru-gega poročila istega zaklada je razvidno, da so samo podpisni vključno dosežanje uspehe pri VIII. vojnem posojilu na pod-lagi vojno-posojilnih zavarovanj presegli znesek 1100 milijonov kron in da je bilo doslej po zakladu za vdove in sirote do-prinešenih k skupnemu uspehu avstrijskih vojnih posojil nad 1700 milijonov kron. Uspeh podpisovanja po zakladu se bo še znatno stopnjeval, ker se v smislu poobla-stila c. kr. pošto-hranilničnega urada pri-glasijo iz skupnih nabiranja kakor tudi zava-rovanja vojnega posojila še nadalje spre-jemajo. Tudi vsak nadaljni podpis in vsako zavarovanje vojnega posojila pri vojaškem zakladu za vdove in sirote zviša s polnim podpisanim oziroma zavarovanim znes-kom skupni uspeh vojnega posojila. — Na-tančnejša ustmena in pismena pojasnila o vojnem in vojnoposojilnem zavarovanju dajejo in predloge sprejemajo deželni za-varovalni oddelki za Kranjsko v Ljubljani, Frančevo nabrežje 1, I. nadstr., okrajni zavarovalni oddelki v Črnomlju, Kamniku, Kočevju, Kranju, Krškem, Litiji, Ljubljani (Frančevo nabrežje 1, I. nadstr.), Logatcu, Postojni, Radovljici in Rudolfovem in njih pooblaščenji zastopniki.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst: 52, 18, 49, 12, 69.
Dunaj: 88, 7, 85, 27, 61.

SKRIVALNICA.

Kje je prodajalka cvetlic?

Ženske lase

rezane in mešane ku-puje v vsaki množini po najvišji ceni Matija Podkrajšek brivec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 32.

Agitirajte

za
„Domoljuba“

Avtomatična past

za podgane K 7-50, za miši K 5-30, love brez nadzorstva do 40 ži-vali v eni noči, ne zapuste ni-kake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na ti-soče ščurkov v eni noči, po K 8-80. Izborno de-lujoči lovilec za muhe „Nova“ komad K 5-20. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Po-šilja se po povzetju ali proti predplačilu. Pošt-nina 90 v. Izvoz, tvrd. Tintner, Dunaj III., Neu-linggasse 11/L.

KUPIM vsako množino

čebelnega voska

Plačam po najvišji ceni.

J. LUKANČIČ, IDRIJA, KRANJSKO.

Kupim odraslene

plemenske zajce

Ponudbe pošljite: Fr. Krištof, Ljubljana, Sv. Petra našip šte. 59.

Sprejem

vrvarskega pomočnika

ki zna dobro plesti vrvi in štrange.

A. SINKOVEC, vrvarna, KRANJ, GORENJSKO.

Sprejme se

iz poštene rodbine za krojaško obrt. Prednost ima, kdor bi mogel plačati učnino v živilih. IVAN PETERNEL, krojaški mojster, Preska pri Medvodah.

C. kr. avstrijski zaklad za vdove in sirote

zavarovalni oddelki, sprejema še nadalje

zavarovanja na 8. vojno posojilo

pod najugodnejšimi pogoji.

Tako zavarovanje olajša vsakomur zajetje VIII. vojnega posojila z malimi delnimi vplačili v daljši ali krajši dobi. Premije se morejo plačati tudi z vojnimi posojili sedme ali prejšnjih let.

Zahtevajte ustmena ali pismena pojasnila pri de-želnem zavarovalnem oddelku v Ljubljani (Fran-čevo nabrežje šte. 1, II. nadstropje), pri okrajnih zavarovalnih oddelkih v Črnomlju, Kamniku, Ko-čevju, Kranju, Krškem, Litiji, Ljubljani (Frančevo nabrežje 1, I.), Logatcu, Postojni, Radovljici in Ru-dolfovem in pri njih pooblaščenih zastopnikih. Sprejmejo se spretni in zanesljivi akviziterji.

Pozor!! Naročite si Pozor!!

„BARVO“

in barvajte si sami platno in staro obleko, katere potem izgleda kakor nova. — Barva se dobi sle-deča: črna, modra (plava), rdeča, zelena, rjava, siva in lila v zavitkih še po 60 vinarjev v trgovini barv za obleke

Karl Loibner

pri »ZVONCU«, CELJE.

Za 1 žensko obleko je treba najmanj 7 zav. barve. Za 1 žensko bluzo je treba najmanj 3 zav. barve. Za 1 žen. predpasnik je treba najmanj 2 zav. barve. Razpošilja se po pošti. — Vsak si lahko brez truda barva sam, ker vsakemu naročilu se pridene slovensko navodilo,

Za večje posestvo na Spodnjem Štajerskem iščem

kmečko delavsko družino

Mož naj se razume dobro na živinorejo, žena na prašičerejo. Ugodni pogoji. Prosto stanovanje, lep kos zemlje in plača po dogovoru. Vprašanja na upravo »Domoljuba« pod »Kmečka družina 2725«.

SODE

od vina, žganja in vsake druge vrste kupuje po najvišjih cenah

: Ivan Jelačin :

LJUBLJANA, Emenska cesta šte. 2.

Cudovito šilo le K 4-90

Šiva tako naglo prešivne vboje kot šivalni stroj. — Največja iznajdba, s katero more vsak sam krpiti in šivati usnja, raztrgane čevlje, konjsko opremo, vreče, platno in vsako drugo močno blago. Neobhodno potrebno za vsakogar. Jamstvo za po-rabnost. Cena komplet šila s sukanecem, 4 raznimi šivankami in porabnim navodilom K 4-90, 3 kosi K 13-50. Pošilja se po povzetju.

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13-404.

Kumin, brusnice, borovni-ce in vse zdravilne rastline

na debelo in drobno kupuje

„HERBA“

zadruga za vzgojo in izkoriščevanje zdravilnih rastlin, korenja in sadežev z o. j.

ZAGREB, Jurišićeva ulica šte. 18.

Ponudbe z vzorci in cenami.

Mlatilnice

za pegon s silo in z roko, dalje čistilne mlatilnice najnovejše konstrukcije, čistilnice, trijerje, tiskal-nice za grozdje in sadje, mlins za žito in sadje, je-pelje, slamoreznice, brzojarilnice, kotle za žganje, brane in plugi ter razne druge poljedelske stroje iz največjih tovarov, zajamčeno dobre kakovosti ima vedno na zalogi

zaloga poljedelskih strojev

FR. HITT

v LJUBLJANI, Martinova cesta šte. 2

Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznano in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravnih za vsako mletje. — Dobra in najcenejša postržba vsakemu zajamčena.

Ključavnica v ključavnici!

Zakonito varnostna zapora!

svetovni patent Senzacija

iznajdba! Vlom s ponareje-

nim ključem nemogoč!!!

Vporabna takoj in lahko pri

vsaki ključavnici!!! Upo-

rabno navedilo priloženo vsa-

ki ključavnici. Ključ neopre-

centivnim prednostim žudovi-

to pomeni! — Cena za ko-

mad: Za vrata (z dvema vbo-

doma) K 8.-, po pošti K 9.-;

Za vrata (z dvema vbo-dom)

poniklana K 9.-, po pošti

K 10.-; Paki naj se na znam-

ko in zavrne ponaredba. Po-

silja se le proti predplačilu.

Zastopniki se iščejo.

Tovarna varnostnih zapo-

»VIKTORIA« in ključar-

skega blaga.

Glavno zastopstvo »Viktoria, Za-

greb 23, Trnavska ul. 11, Drval.

Telefon 20-28.

sveti na strani krasni flamberški meč in mu na levi strani prsi žari srebrni panter.

Za njim vihra, od vetra majan, štajerski prapor in plapolna pisano svilnata deželna zastava. Je kakor rimski vitez sv. Florijan, ki varuje ognja; pa res varuje Štajer pred zalego, pred jezo krivoverce, ki komaj čakajo, da bi udarili na katoličane, na papeško stranko, pa sedaj jim še ni bila ura. »Dobro pazi na red, vrli dečko,« pravi stari Hendel ter izpod kosatih obrvi z dopadajenjem gleda na svojega prvorojenca.

Pred lepim jezdecem stopa sem in tja goša ter vodi za roko malo deklico. Kar zadržala s pačolanom proti oknu ter zvonko zapoje: »Joahim!« Sio in sto glav se obrne proti oknu in iz sto in sto grl prihaja klic: »Živio, Joahim Hendel, živio!«

Kričali so praznemu oknu, kajti Hendel se je urno umaknil.

»Ne maraš slišati?« ga zbada Bertold in zagrmí s hripavim glasom: »Živio Hendel!« Ves zbor svetovalcev se mu pridruži in po svetovalnici odmeva: »Živio Hendel!«

Samo Pravnfalk molči, ki ga hoče za sodnika voliti katoliška stranka.

Mirno je sedel poleg drugega katoliškega svetovalca — v celem občinskem svetu so bili samo trije katoličani — poleg Leonarda Radmajerja. Globoko ga je zbudilo izzivajoče vpitje protestantovskih gospodov. Ni mogel več molčati: V fini, gladki književni nemščini, ki ga ni manj izdajala za Čeha kakor za starega šolnika, je rekel na glas:

»Danes so pa gospodje svetovalci, ki so odstopili, kaj dobre volje. Imajo pač črno na belem, da bo volitev izpadla po njihovi želji. Spominjam se volitve, ko gospodje niso bili tako dobre volje.«

»Tudi jaz se spominjam volitve,« se roga Bertold. »Takrat je malo manjkalo, da ni bil tepen neki Čeh, ki je z lopovskim doktorjem prišel kot komisar k volitvi v Štajer. Naj me lukovica brune, če bo še kdaj kak Čeh sodnik v Štajru.«

»Zakaj bi ne bil sodnik Čeh, če je le-ta živel v Štajru, če mu je pri srcu mesto in je vrhu tega še izvežban in izkušen v političnih in pravnih zadevah?« je zasmehljivo pripomnil Joahim Hendel.

In zabučalo je po sobi: »Ha, ha, saj že dosti dolgo sedi v Štajru, rad ga ima in izurjen je tudi.«

Pravnfalk temno zardi v obrazu, potem zopet pobledi. Če bi mu ne bil Štajer pri srcu, če bi mu ne bilo za katoliško stvar, bi sedaj ne bil tu, da ga zasmehujejo in zaničujejo... Kdaj bi bil že na Dunaju v škotskem samostanu. Tam bi se mu dobro godilo; tajnik samostanskega sveta bi bil, imel bi časti v izobilju, pa tudi razvedrilo.

Z ostrim glasom zakliče:

»Nizem izurjen, drugi ljudje so izkušeni in jih imajo za ušesi. Rad bi vedel, zakaj je bil Hendel preteklo poletje v Avgšburgu?«

»Zakaj pa je bil cesar v Budjevicah?« rjove Bertold. »Ta šomošter nas kliče na račun.«

»Bil sem pri višjem intendantu, ki je postavljen čez protestantovske pridigarje,« pravi Joahim in ne trene s trepalnicami.

»Aha, sedaj vemo,« se ržko zasmee Pravnfalk.

»Hočete vedeti, zakaj?« nadaljuje Joahim. »Bil sem tam, da nam pošljejo novih, resnih, postavnih pridigarjev. Nekateri izmed teh, ki jih imamo, so nemirneži in preveč zmerjajo.«

»Saj so tudi med katoliškimi farji nekateri petelini, ki samo kriče, zmerjajo in delajo nemir, zato pa še ne gre nihče v Rim po druge,« zbada Travnar Pravnfalka, ki odgovarja:

»Tudi o Jezusu so rekli, da zapeljuje ljudstvo. Če gospodje govorijo o petelinih, ki kriče, mislijo Alberta, ki jim leži v želodcu zato, ker govori resnico. Prosim, kdo pa je pisal to-le svinjarijo?«

Pravnfalk potegne iz žepa list, ki ga moli pred protestantovske svetovalce.

»Take liste so trosili včeraj po Štajru in po vseh vaseh daleč naokoli. Beritel! Sramota! Tako sramotite mene in gospoda garstenskega opata. Fej! Sramota za vas, ki oznanjate čisti evangelij... Fej! Krivovercil!«

Joahim Hendel, ki mu je okoli možatih usten priplaval zasmehljiv nasme, reče: »Taka otročarija razjari Pravnfalka? Resen mož se bo takim oslarijem le smejal!«

Sedaj pristopi Andrej Gifing, stotnik, ki poveljuje mestni kompaniji. Danes je prišel sem, ker je tudi mestni svetovalec. Andrej Gifing se obregne v Pravnfalka: »Povedal vam bom nekaj o teh listih, Pravnfalk. Ne vemo, kdo je zložil to sramotilne pesem; vemo pa, da je gospod Joahim Hendel zoper vsako nespodobno priganjanje, pa tudi vem, da je vse res, kar je tu pisanega. Ha, ha, opat s kuto!«

»Tukaj se sramoti garstenski opat, ponos in dika prelato!« Pritožili se bomo pri deželnem glavarju!« kliče Pravnfalk; žile na čelu so se mu močno napele.

»Le pritožite se, če hočete!« Pišite, pišite! Obudil bom kesanje, jutri bom že obesjen. Ha, ha, ha!« se gromeče smeje Bertold. »Bertold, naj li zopet pokličem svojega sina, da te postavi na hladno?« vpije Joahim, ki se proti volji smeje. »Zares, ti ne spadaš sem. Spravi se že vendar kam in ne draži ljudi! Sicer pa, gospodje, smo že potratili toliko časa s praznim besedičenjem. Čas je že, da začnemo delati, zato smo semkaj prišli!«

»Tako je!« pravi župan Radlinger, moder mož, ki v treh urah spregovori komaj dve besedi. Usedel se je na stol, na čegar naslanjalu je skakal enorožec, narejen iz bisernice. Tudi drugi svetovalci so se usedli okoli njega. Vzeli so v roke papirje in srebrne svinčnike; pisali so in pisali, premišljevali in sklanjali glave eden k drugemu, živahno so mahali z rokami, na katerih so imeli težke prstane, sedaj na levo, sedaj na desno. Bilo je v sobi zelo vroče. Tam v veliki dvorani je zamolklo tolkla ura, sto in sto glasov je prihajalo sem kakor šumenje morja.

»Ne, gospod Pravnfalk,« je vpil Tan, najstarejši svetovalec, ki je zrl čez ramo sosedu na levi, »na noben način ne damo glasov Kenigstorferju, ki je zadal nekemu meščanu z orientalskim prahom.«

»Bolje zadati s prahom, kakor s krivo vero!« mu jo je dal nazaj Pravnfalk. »To je sramotna igra! Le obrekuje ga, saj je katolik. Sramota, taka volitev!«

»Kaj, kdo pravi: sramotna volitev! Ven — gobeždač!« kriči Bertold.

»Tan! Kaj je s Kenigstorferjem?« vprašuje Joahim Hendel.

»Pravijo, da je zadal meščanu...«

»Pravijo,« je že marsikateremu vrlemu možu zavil vrat,« se smehlja Joahim Hendel. Pravnfalk od strani ježno strelja z očmi na Joahima. Mu naj bo li tvaleten za te besede? Ne! Hendel je hinavec, tudi če se dela nepristranskega.

(Dalje.)

Za razvedrilo.

Kakor je znano, mora župni urad izročiti vladi en izvod cerkvenih računov na ogled in potrdilo. V nekem takem računu je bil med izdatki zaznamovan tudi pluvial, ki je stal 600 kron. To je bilo uradniku pri vladi uganaka. Mnogo je premišljeval, slednjič je prestavil besedo »pluvial« z dežnikom. (Pluvial se imenuje cerkveno oblačilo, s katerim je duhovnik ogrnjen, ko moli litanije). — In zapisal je opazko na robu: »Zakaj potrebuje župnik dežnik za 600 kron, ko se dobi svilen za 15 kron.«

Razložek. Župan: »Martin, Martin, zopet si se napil; ali ne veš, kdaj imaš dosti? Glej, vsaka krava ve, kdaj je dovolj.« — Martin: »Seveda — vode bi imel tudi jaz kmalu dosti.«

Prednost. »Mati, danes je učitelj sam z menoj govoril!« reče mladi Karel. — »Kaj pa ti je rekel?« ga vpraša mati. — Karel: »Vprašal me je, če imam še več bratov in sester!« — Mati: »Kaj pa je potem rekel, ko si ti povedal, da si edinec?« — Karel: »Rekel je: Hvala Bogu!«

Na izletu. »Huber, poglej liste in cvete tega drevesa in mi povej, katero drevo je.« — »Hruška, gospod učitelj.« — »Po čem si to spoznal?« — »Ker sem lansko leto tukaj hruške trgali.«

Izobražena. ... milostiva, vi morate čez noč okna odprta pustiti, da več kisika pride v sobo.« — »Ampak, gospod zdravstveni svetnik, vi veste vendar, da kislega absolutno ne prenesem.«

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. Z.: Oprostite, vaš dopis je preveč osebno, zato ga nismo priobčili. — **L. Z.:** Verzi so dobri, a manjka pesniškega poleta. Samo verz pa še ne naredi pesmi. — **Z. P. L.:** Nič ne stane, samo dobra mora biti. — **L. P.:** Preveč osebno. Oprostite! — **M. Z.:** Obrnite se naravnost na c. kr. obrtno šolo v Ljubljani, kjer bodele dobili vsa pojasnila. — **Abc:** Brezimihih dopisov ne moremo priobčevati. — **Z. Z.:** Karbita ne dobite nikjer, ker je ves zaplenjen. — **I. St.:** Isto. — **L. P. P.:** Neznano. — **N. T.:** Obrnite se na »Fotografsko društvo« v Ljubljani. — **A. V.:** Kako je osnovana obrtna šola, lahko razvidite iz obširnega popisa v knjižici »Kazipot za izbiro šol in poklicev«. Dobiva se ta knjižica v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. — **Nekaterim:** Na nepodpisana vprašanja ne moremo postreči.

Zavarovalni oddelek c. kr. avstrijskega vojaškega zaklada za vdove in sirote je izdal spis o vojnem posojilu, ki obsega najprej vrsto izjav odličnih osebnosti v pomenu podpisovanja vojnih posojil in vojnoposojilnih zavarovanj. Drugi oddelek govori o nalogah in delovanju zavarovalnega oddelka: zadnji oddelek objavlja mnogobrojna zahvalna pisma. Vojno zavarovanje je doslej podprlo skoraj en milijon družin po vojaki, vdovam in sirotam po umrlih in padlih vojaki je do sedaj bilo izplačanih preko 30 milijonov kron. Nadalje se je doslej sklenilo mnogo nad 500.000 vojnih zavarovanj za preko 800 milijonov kron; izven tega je brez ozira na zavarovanje bilo nabranih preko 250 milijonov kron podpisov vojnega posojila. Skupno je vojaški zaklad za vdove in sirote pomnožil uspeh podpisov avstrijskih vojnih posojil za več nego eno milijardo kron. Tudi potom vojnoposojilnih zavarovanj je bilo preskrbljenih nad 100.000 vojaških družin za primer, da padejo njihovi reditelji v vojski. Zavarovanje vojaških sirot, s katerim bo v kratkem času preskrbljenih na tisoče sirot, je poklicano, tvoriti nekoč

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Hradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

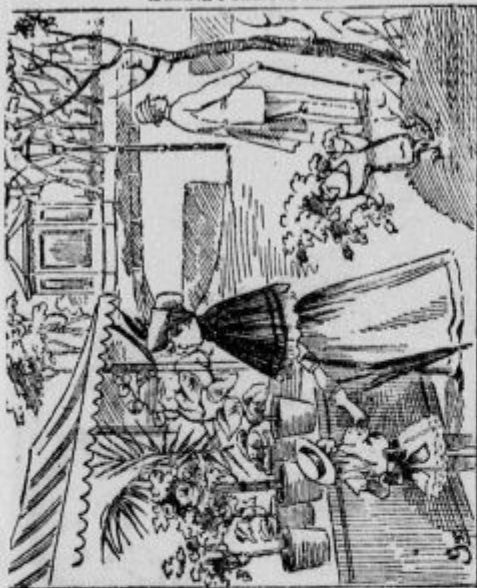
Glej inserat!

sklepni kamen vojaškega zaklada za vdove in sirote. Iz zahvalnih pisem, ki so natisnjena v knjižici, je razvidno, da se zavarovanje izvršuje v uprav socialnem duhu in v blagor ljudstva in da se v pre mnogih slučajih izplačajo vsote, ki presegajo pogodbeno obveznosti. Iz nekega drugega poročila istega zaklada je razvidno, da so samo podpisi vključno dosedanje uspehe pri VIII. vojnem posojilu na podlagi vojno-posojilnih zavarovanj presegli znesek 1100 milijonov kron in da je bilo doslej po zakladu za vdove in sirote doprinešenih k skupnemu uspehu avstrijskih vojnih posojil nad 1700 milijonov kron. Uspeh podpisovanja po zakladu se bo še znatno stopnjeval, ker se v smislu pooblastila c. kr. poštno-hranilničnega urada pri glasi iz skupnih nabiranj kakor tudi zavarovanja vojnega posojila še nadalje sprejemajo. Tudi vsak nadaljni podpis in vsako zavarovanje vojnega posojila pri vojaškem zakladu za vdove in sirote zviša s polnim podpisanim oziroma zavarovanim zneskom skupni uspeh vonega posojila. — Natancnejša ustmena in pismena pojasnila o vojnem in vojnoposojilnem zavarovanju dajejo in predloge sprejemajo deželni zavarovalni oddelki za Kranjsko v Ljubljani, Frančevo nabrežje 1, I. nadstr., okrajni zavarovalni oddelki v Črnomlju, Kamniku, Kočevju, Kranju, Krškem, Litiji, Ljubljani (Frančevo nabrežje 1, I. nadstr.), Logatcu, Postojni, Radovljici in Rudolfovom in njih pooblašteni zastopniki.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst: 52, 18, 49, 12, 69.
Dunaj: 88, 7, 85, 27, 61.

SKRIVALNICA.

Kje je prodajalka cvetlic?

Ženske lase

rezane in mešane kupuje v vsaki množini po najvišji ceni Matija Podkrajšek brivec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 32.

Agitirajte

za
„Domoljuba“

Avtomatična past

za podgane K 7-50, za miši K 5-30, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 8-80. Izborna delujoči lovilec za muhe „Nova“ komad K 5-20. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poštšina 90 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neulinggasse 11/L.

KUPIM vsako množino

čebelnega voska

Plačam po najvišji ceni.
J. LUKANČIČ, IDRIJA, KRANJSKO.

Kupim odraslene

plemenske zajce

Ponudbe pošljite: Fr. Krištof, Ljubljana, Sv. Petra našip šte. 59.

Sprejemem

vrvarskega pomočnika

ki zna dobro plesti vrvi in štrange.
A. SINKOVEC, vrvarna, KRANJ, GORENJSKO.

Sprejme se

vajenec

iz poštene rodbine za krojaško obrt. Prednost ima, kdor bi mogel plačati učnino v živilih.
IVAN PETERNEL, krojaški mojster, Preska pri Medvodah.

C. kr. avstrijski zaklad za vdove in sirote

zavarovalni oddelki, sprejema še nadalje zavarovanja na 6. vojno posojilo

pod najugodnejšimi pogoji.

Tako zavarovanje olajša vsakomur zajetje VIII. vojnega posojila z malimi delnimi vplačili v daljši ali krajši dobi. Premije se morejo plačati tudi z vojnimi posojili sedme ali prejšnjih izdaj.

Zahtevajte ustmeno ali pismena pojasnila pri deželnem zavarovalnem oddelku v Ljubljani (Frančevo nabrežje šte. 1, II. nadstropje), pri okrajnih zavarovalnih oddelkih v Črnomlju, Kamniku, Kočevju, Kranju, Krškem, Litiji, Ljubljani (Frančevo nabrežje 1, I.), Logatcu, Postojni, Radovljici in Rudolfovom in pri njih pooblaščenih zastopnikih. Sprejmejo se spretni in zanesljivi akviziterji.

Pozor!!

Naročite si

Pozor!!

„BARVO“

in barvajte si sami platno in stare obleke, katere potem izgleda kakor nove. — Barva se dobi sledeča: črna, modra (plava), rdeča, zelena, rjava, siva in lila v zavrtkih še po 60 vinarjev v trgovini barv za obleke

Karl Loibner

pri »ZVONCU«, CELJE.

Za 1 žensko obleko je treba najmanj 7 zav. barve. Za 1 žensko bluzo je treba najmanj 3 zav. barve. Za 1 žen. predpasnik je treba najmanj 2 zav. barve. Razpošilja se po pošti. — Vsak si lahko brez truda barva sam, ker vsakemu naročilu se pridene slovensko navodilo.

Za večje posestvo na Spodnjem Štajerskem iščem

kmečko delavsko družino

Mož naj se razume dobro na živlaorejo, žena na praščijerejo. Ugodni pogoji. Prosto stanovanje, lep kos zemlje in plača po dogovoru. Vprašanja na upravo »Domoljuba« pod »Kmečka družina 2725«.

SODE

od vina, žganja in vsake druge vrste kupuje po najvišjih cenah

Ivan Jelačin :

LJUBLJANA, Emonska cesta šte. 2.

Cidovito šilo le K 4-90

Šiva tako nagio prešlene vbode kot šivalni stroj. — Največja iznajdba, s katero more vsak sam krpiti in šivati usnje, raztrgane čevlje, konjsko opremo, vreče, platno in vsako drugo močno blago. Neobhodno potrebno za vsakogar. Jamstvo za poravnost. Cena komol. šila s kuhancem, 3 raznimi šivankami in posebnim navodilom K 4-90, 5 kosi K 13-50. Pošilja se po povzetju.

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13-404.

Kumin, brusnice, borovnice in vse zdravilne rastline

na debelo in drobno kupuje

„HERBA“

zadruga za vzgojo in izkoriščevanje zdravilnih rastlin, korenja in sadežev z o. j.

ZAGREB, Jurišićeva ulica šte. 18.

Ponudbe z vzorci in cenami.

Mlatilnice

za pogon s silo in z roko, dalje čistilne mlatilnice najnovejše konstrukcije, čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelje, slamozeznice, brzoparilnice, kotle za žganje, brane in plugje ter razne druge poljedelske stroje iz največjih tovarov, zajamčeno dobre kakovosti inna vedno na zalogi

zaloga poljedelskih strojev

FR. HITTI

v LJUBLJANI, Martinova cesta šte. 2

Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznano in dokazano najboljših ročnih mlinov, pripravnih za vsako mletje. — Dobra in najcenejša poštežba vsakemu zajamčena.

Ključavnica v ključavnici!

Zakonito varnostna zapora!

Svetovni patent Benzačna

iznajdba! Vlom s ponarejenimi ključem nemogoč!

Vporabna takoj in lahko pri vsaki ključavnici!

Upravično navodilo priloženo vsaki ključavnici. Ključ neorecentivim prednostim čudovito poceni! — Cena za komad: Za vrata (z dvema vodom) K 8-; po pošti K 9-; Za vrata (z dvema vodom) pomiljana K 9-; po pošti K 10-; Pazi naj se na znamko in zavrne ponaredbe. Pošilja se po povzetju.

Zastopniki se iščejo.

Tovarna varnostnih zapor »VICTORIA« in ključarskega blaga.

Glavno zastopstvo »Viktoria«, Zagreb 23, Tronkova ul. 11, Drval.

Telefon 20-26.

Nad 1.000.000 v rabi!

Ročno šilo je praktično orodje za vsakogar za sivanje usajenih predmetov, jermenov, vres, jader, oprem, maz-hov, plait, čevljev. — Razprodajalcem popust. Cena kmp. šila K 5.— povzetni stroški posebn. izvoz šrebljev, varovalcev podplatov iz kovine in usnja, podkvice, celali, trakov za čevlje, čevlj. smole, okov za podplate in vojnih podplatov ter ročnih mlinov. P. E. Lechmann, Dunaj IX, Moser-gasse 2, odd. 187.

Srbež lišaji, garje, pege

in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno Paratol-domače mazilo. Ne maže, je popolnoma brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 5.—, dvojno-velik lonček K 9.—. Dalje Paratol-posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo.

1 škatlja K 3.—. Oboje se dobiva po povzetju ali predplačilu pri trdki

Paratol-Werke, lekar ULMEB, Budapest VII-10. Róza ut. 21.

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmno živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri-meša 2 krat na teden krmi, ona pest polna „Mastin“ to je dr. pi. Trnkóczy-a redilni prašek.

Paket velja 2 K, 5 paketov 12 K, poš-tnine presto, 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo ali prašiča, da se zreži.

Glavna zaloga:

lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

Najbolje naložiš denar
ako kupiš zlatnino, briljante, ure, srebrnino pri
F. Čuden Sin v Ljubljani
samo nasproti glavne pošte.

Ceniki se ne razpošiljajo. :: Kupim staro zlato.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. zakonito zajamčeno „Skaboform“ ma-zilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 3.— veliki K 5.— porcija za rodbino K 12.—. Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlatem jeleni, Ljubljana, Marijin trg. 1520

Pazite na varstveno znamko „Skaboform“!

Po celi Jugoslaviji naj se pije 2542
Tolstovrška slatina
in novi **SILVA VRELEC**
Pošta GUSTANJ.
Tam se naroči tudi
tino belo, rdeče in črno vino
ter žganje in sadni mošt.

Vsakovrsna domača semena,
suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke
kupiše trgovina s semeni
— PETER LASSNIKA NASL. —
SEVER & KOMP., Ljubljana, Marijin trg.

Umetno gnojenje

bo samo

Vaša korist

toda ne odlašajte! — Zahtevajte tako
ponudbe na

20 % kati-jevo sol in 14 % kajnit

Poznejših naročil vsled težavnega
uvoza ne bo mogoče izvršiti! Pojas-
nila so vam na razpolago! Jamstvo
za kakovost!

VINKO URBIC, veletržec, Zalec, Južno-Stajersko.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik dop. od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje
vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 krofi čistih 4 krone 25 vi-
narjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih
vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči
račun ter daje svojim zadržnikom posojila proti vknjižbi z amortiza-
cijo ali brez nje na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih
papirjev. — Menjice se eskomptujejo najboljše.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar
na varna posestva na deželi in v mestih.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo
koncem leta 1917 nad 34 milijonov kron.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstersko delo urarske
umetnosti!

Razpošilja se po povzetju.
Neugajajoče zamenjam.

Kovinate ure . . po K 24— 26— 32— 40— 60— 100—
Srebrne ure . . po K 70— 90— 100— 120— 200—
Kovinate verižice po K 2— 3— 4— 6— 10—
Usnjate verižice . po K 1'60 2'80 4'80

Zlatnina in srebrnina v bogati izbori!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril
itd. v velikem krasnem ceniku, katerega zahtevajte.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana. — Lastna protokolirana to-
varna ur v Švici.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v Ljubljani št. 1

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne nezgodne in
jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II
sprejema zavarovanje na doživetje in
smrt, združeno tud. z vojnim riziko, otro-
ških dot., rentna in ljudska nezgodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastonj
in poštne prosto. Sposobni zastopniki se spreje-
majo pod najugodnejšimi pogoji. 1887